

preporuka

Mirjane Jurišić

Najčudesnije i najstrašnije stoljeće

ERIC HOBSBAWM
Zanimljiva vremena

Najpoznatiji po svojoj oznaci 20. stoljeća kao "kratkoga" (jer je po njemu trajalo od 1914, s početkom Prvog svjetskog rata, do 1991, s padom komunizma), istaknuti britanski povjesničar i mislilac Eric Hobsbawm (1917), zapravo je vršnjak toga "kratkog", napisao je, najčudesnijeg i najstrašnijeg stoljeća u ljudskoj povijesti. Živjeti više od 80 godina u 20. st. značilo je, tvrdi Hobsbawm, dobiti prirodnu lekciju "iz promjenljivosti političke moći, carstava i institucija". To doba u kojem je čovjek "lansiran u orbite nevidenog društvenog i kulturnog previranja" što traje i danas, Hobsbawm analizira u odličnoj historigrafskoj i autobiografskoj knjizi "Zanimljivo stoljeće" (Disput, ur. Josip Pandurić, prev. Damjan Lalović). U toj mješavini žanrova i diskursa naći će se tako priče o židovskoj obitelji koja se prezivala Hobsbaum, njezinim migracijama iz srednje Europe do Londona i dalje, o stricu Sidneyu i teti Gretl... No tu su i pronicavi portreti povijesnih protagonista i inteligentni prikazi turbulentnih povijesnih tijekova.

Nov život zaboravljenog autora

MILJENKO BUKARICA
Svjetla koja se gase

Hrvatska književna povijest doista ne oskudijeva tragičnim sudbinama svojih protagonista: hrvatski su pisci, napose pjesnici, najčešće umirali vrlo mladi, kosila ih je tuberkuloza, pogađali ratni meci, završavali su u umobolnicama, svojevoljno su odlazili u smrt... Mnogi od njih klasici su poput A. B. Šimića, Frana Galovića, Vladimira Vidrića... Splitsanin Miljenko Bukarica (1906 - 1925) dijeli s njima životnu tragediju, ali ne i posmrtni književni status. Taj je pjesnik, romanopisac u pokušaju, kritičar i feljtonist, poslije samoubojstva u 19. godini, pao u posvemašnji zaborav. U časopisima ga se 1970-ih prisjetio Zdravko Mužinić, ali njegov dostupan opus tek je sad okupljen u jednoj knjizi "Svjetla koja se gase" (Ex libris). Priredila ga je i predgovor napisala književna povjesničarka Ivana Mandić Hekman, na poticaj neumornog akademika Luke Paljetka. Valja joj zahvaliti za vraćanje u književnu maticu djela koje, unatoč mladenačkim manama, osvaja gotovo nevjerojatno sjevremenom, pa i aktualnom, vrijednošću.